

Stibor – årsberättelse 2014

Enligt ramverket för Stibor ska Stiborkommittén årligen avge en redogörelse för hur beräkningen av Stibor har fungerat. Kommittén avger härmed följande redogörelse för verksamheten under år 2014.

Bankföreningen är huvudman för Stibor och dess styrelse utser ledamöter i Stiborkommittén.

Stiborkommittén

Stiborkommittén har haft följande sammansättning:

Ordförande: Peder Hagberg, SEB
Vice ordförande: Niklas Ekvall, Nordea
Ledamöter: Bengt Edholm, Handelsbanken
Martin Rydin, Länsförsäkringar Bank
Berit Behring, Danske Bank
Ulf Jakobsson, Swedbank
Irma Rosenberg, f.d. vice riksbankschef

Observatörer: Olof Sandstedt, Riksbanken
Peter Danielsson, Nasdaq
Johan Hansing, Bankföreningen

Sekretariat: Tomas Tetzell, Anne Sundqvist och Jonny Sylvén samtliga Bankföreningen.

Under året har två oberoende externa medlemmar utsetts i kommittén i syfte att uppfylla ESMA/EBA-principerna: Irma Rosenberg, f.d. vice riksbankschef (ledamot) och Tomas Ernhagen, chefsekonom Fastighetsägarna (ersättare).

Kommittén har haft fem protokollförda sammanträden under året. Kommittén har inrättat ett Revisionsutskott bestående av Irma Rosenberg, Tomas Ernhagen, Linda Fagerlund (Danske Bank, ersättare i kommittén) och Peter Danielsson.

Stiborbanker

Stiborbanker är Danske Bank, Handelsbanken, Länsförsäkringar Bank, Nordea, SEB och Swedbank.

Verksamheten

Av ramverket framgår hur den dagliga Stiborsättningen ska fungera och vilka uppgifter som Stiborkommittén har m.m.

Verksamheten i kommittén och sekretariatet har under året varit inriktad på extern granskning av Stiborverksamheten och framtagande av en handlingsplan för stressade situationer.

Extern granskning

Under året har ett omfattande arbete lagts ner på att genomföra en extern granskning av Stiborverksamheten hos bankerna, Nasdaq och Bankföreningen. I syfte att kontrollera om ESMA/EBA-principerna och ramverket efterlevs, ställdes ett frågebatteri samman. Detta fastställdes av kommittén som uppdrog åt respektive aktör att genomföra granskningen med anlitande av sina externa och interna revisorer. De externa revisorerna lämnade sedan rapporter till Bankföreningens revisor, vars sammanställning visade på en mycket god följsamhet till principerna. Detta föredrogs för Revisionsutskottet och Stiborkommittén, som uppmanade aktörerna att vidta kvarvarande åtgärder för att nå total måluppfyllelse. Detta verkställdes under hösten.

Visselblåsningssystem

Under året har Stiborsekretariatet inrättat ett visseblåsningssystem i syfte att möjliggöra anonyma anmälningar av misstänkta allvarliga överträdelser av ramverket. Datainspektionen har beviljat undantag från personuppgiftslagen för systemet. Information om systemet och en länk för anmälningar finns på Bankföreningens hemsida. En anmälan har hanterats inom systemet under året.

Riksbankens uppföljande granskning

Riksbanken presenterade i maj 2014 rapporten "Stibor synas på nytt – en uppföljning". I rapportens sammanfattande avsnitt sägs bl.a.:

"Trots att de typer av transaktioner som bankerna genomför varierar mellan löptiderna har det varit möjligt att på olika sätt jämföra Stibor med räntor i faktiska transaktioner för alla löptider utom sex månader. Riksbanken har funnit att Stibor, sedan det nya ramverket trädde i kraft, i genomsnitt har stämt överens med de räntor som används i faktiska transaktioner för de löptider som jämförelsen har varit möjlig att göra. Det innebär att nivån på Stibor är rättvisande i den meningen att referensräntan i genomsnitt har bestämts till de räntenivåer som den är tänkt att avspegla under de dagar då bankerna har genomfört jämförbara transaktioner."

Riksbanken pekade också på vissa frågor som det kan finnas anledning att diskutera under det fortsatta arbetet med Stibor.

Handlingsplan för stressade marknadsförhållanden

En av de frågor som Riksbanken väckte var hur Stiborsättandet bör fungera under stressade marknadsförhållanden. Mot den bakgrunden fastställde kommittén, efter beredning i arbetsgruppen, en beslutsprocess för införande av en eventuell reservrutin vid stressade marknadsförhållanden. Kommittén avgör vilken eller vilka åtgärder som bör vidtas beroende på marknadssituationen.

Översyn av ramverket

Mot bakgrund av erfarenheter dels från den externa granskningen, dels från de olika Stiboraktörerna, har sekretariatet och arbetsgruppen under året tagit fram förslag till justeringar i ramverket. Efter en öppen konsultationsprocess kommer ett reviderat ramverk att antas av Stiborkommittén och Bankföreningens styrelse under år 2015.

Övrigt

Underlag till kommitténs ställningstaganden tas fram av sekretariatet i samråd med en arbetsgrupp med företrädare för Stiborbankerna och observatörerna. Sekretariatet har haft samråd med Finansinspektionen, Finansdepartementet, Finansrådet i Danmark och Finans Norge. Tillsammans med de två sistnämnda har uppvaktningar gjorts i EU-parlamentet av bl.a. den nya rapportören för förslaget till förordning om referensräntor.

Utvecklingen av Stibor under året

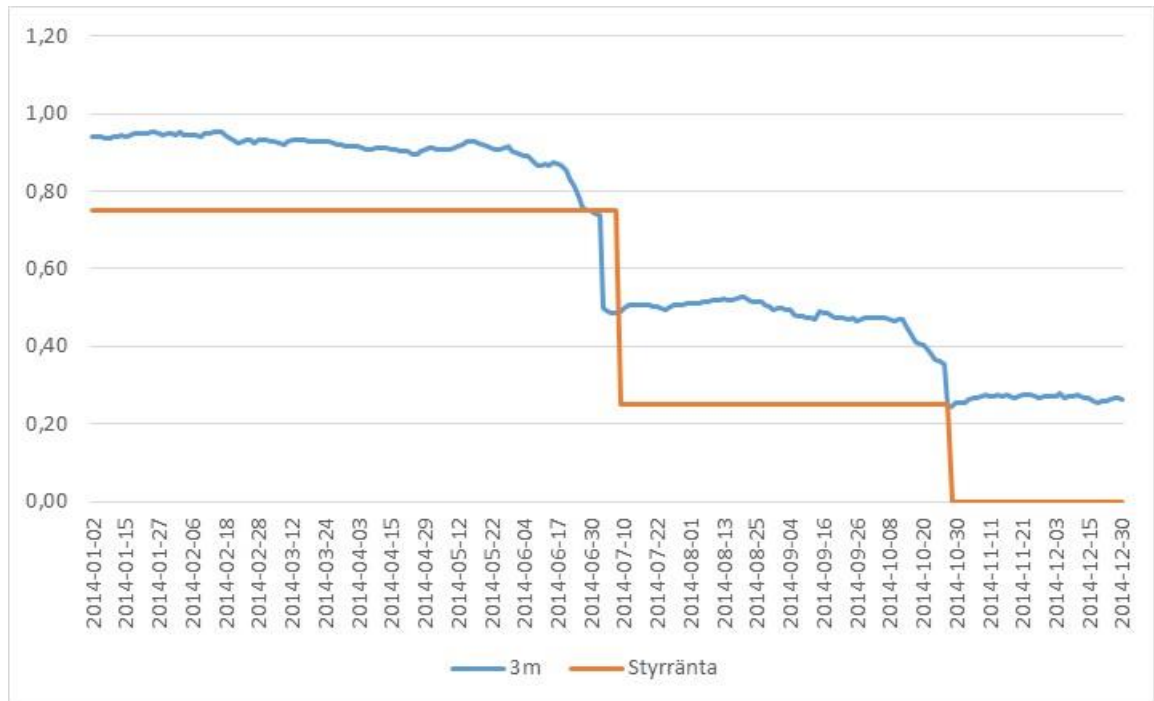
Stibor fastställs varje bankdag för sex olika löptider. Inrapporteringen av räntesatser och publiceringen av Stibor har under året följt den i ramverket angivna rutinen.

Huvuddelen av de finansiella kontrakten som har kopplingar till Stibor har det till Stibor 3 månader. Under året har Stiborräntorna påverkats kraftigt av de stora förändringarna som Riksbanken har gjort med sin styrränta.

Året har kännetecknats av en klar trend för Stibor på grund av den förda penningpolitiken. Inför räntebeslutet i juli fanns det betydande förväntningar om att Riksbanken skulle sänka sin styrränta. När sänkningen kom visade den sig vara större än vad som var förväntat. Inför beslutet i oktober fanns det också vissa förväntningar om sänkning, men de var inte lika tydliga som inför beslutet i juli.

Under resten av året låg tremånaders Stibor stabilt kring 25 räntepunkter över styrräntan, vilken då låg på noll. Det bör understrykas av såväl Stibor som styrräntan under året varit mycket påverkad av den internationellt väldigt expansiva penningpolitiken i många av Sveriges viktiga exportländer.

I inledningen av året betraktades räntenivån vara på historiskt låg nivå, men under året har samtliga Stibor-räntor fallit med cirka 70 räntepunkter. Under samma tid har den svenska styrräntan fallit med 75 räntepunkter. Efter årets slut har Stibor fortsatt att falla.

Under året har det varit ett antal kraftiga höjningar av den kortaste löptiden (T/N) i samband med kvartalsskiften. Dessa förändringar har förklarats av brist på likviditet i de korta räntemarknaderna eller valutaswap-marknaden. Stiborsekretariatet har fått i uppdrag att fortlöpande följa Stiborsättandet vid kvartalsskiften och bl.a. iaktta skillnaden mellan högsta och lägsta bud per dag och löptid för att se ifall de bidragande bankerna har likartad syn på sin upplåningskostnad eller om det finns skillnader. Att det finns skillnader är ett tecken på att bankerna har olika upplåningskostnad. Det kan också vara ett tecken på att bankerna har olika uppfattning om framtida ränterörelser. Denna differens steg något på längre löptider inför Riksbankens ränteändring i juli. Den största dagliga avvikelserna var 16 räntepunkter.